

Den store julequiz fra Vid&Sans

Familie-version, 20 spørgsmål

1: I 1939 blev reklamemanden Robert L. Ward ansat til at finde på en figur, der kunne bruges i stormagasinet Montgomery Wards julekatalog. Det blev til Rudolf med den røde tud, som hjælper Julemanden med at finde vej. Hvad kan Rudolfs næse?

1. Blinke når der er fare på færde
2. Lyse som et fyr i tågen
3. Smelte isen på Nordpolen

2: Hollændernes lokale udgave af Julemanden hedder Sinterklaas. Han har en tjener ved navn Zwarte Piet, som i de seneste år er blevet mødt med heftig kritik for at være en racistisk figur. Hvad er problemet ifølge kritikerne?

1. At Zwarte Piet er et eksempel på blackfacing
2. At Zwarte Piet kun er sød overfor hvide børn
3. At Zwarte Piet jagter sorte børn

3: For mange danskere er julen siden 1990 blevet indledt med 'J-dag', som begynder den anden onsdag i november klokken 23.59. Hvad fejrer de her?

1. At DR afslører titlen på sin årlige børnejulekalender
2. At kongefamilien vinker fra balkonen iført nissehuer
3. At årets juleøl fra Tuborg lanceres

4: Det første juletræ i København blev i 1811 sat op af Martin Lehmann, som kendte skikken fra sin barndom i Holsten. Udsmykningen af træet vakte stor opsigt og en del bekymring blandt naboerne. Hvad bestod den af?

1. Tyske flag
2. Legetøjstrømmer
3. Levende lys

5: Johan Sebastian Bach komponerede i 1734 et syngestykke i seks dele til brug ved julens gudstjenester i Thomaskirken i Leipzig, hvor han var kantor. Det har siden gået sin sejrsgang over hele kloden. Hvad er dets danske navn?

1. Nøddeknækkeren
2. Juleoratoriet
3. Skal vi klippe vores julehjerter sammen?

6: Juledag 1941 crooned Bing Crosby sig for første gang drømmende igennem den sang om julen, som gik hen og blev det mest solgte singlehit i grammofonpladehistorien. Hvad hedder sangen?

1. Santa Baby
2. Messias
3. White Christmas

7: Biskop Antonio Staglianos fra bispedømmet Noto på Sicilien kaldte i december 2021 julemanden for et forbrugeristisk symbol, der skadede kristendommen. Hvordan reagerede bispedømmets prafdeling?

1. Uddybede bispens udsagn ved at fordømme kapitalismen
2. Bragte et dementi og tvang bispen til at undskylde
3. Aflyste årets julemesse

8: Hvad er det eneste, Mariah Carey ønsker sig til jul?

1. Dig
2. Fred på jorden
3. Mange gaver under træet

9: Hvilket udtryk bruger meteorologerne, når der i Danmark ligger mindst 0,5 cm sne juleaftensdag om eftermiddagen på mindst 90 % af landets areal?

1. Snestorm
2. Hvid jul
3. Snekaos

10: Advent ligger de sidste fire søndage før den 25. december og er en forkortelse af en latinsk betegnelse, der betyder 'Herrens komme'. Hvordan er advent placeret i det kirkelige årsjul?

1. Advent er begyndelsen på kirkeåret
2. Advent markerer kirkeårets afslutning
3. Advent ligger midt i kirkeåret

11: Whamageddon er navnet på en konkurrence, hvis vindere er dem, der i længst tid undgår at høre Whams julehit 'Last Christmas' i decemberdagene op til jul. Hvad henviser navnet til (udover Wham)?

1. Udtrykket 'Get on with it'
2. Den saudi-arabiske wahabisme
- 3 Den bibelske dommedagsplads Armageddon

12: 1. Verdenskrig brød ud i august 1914. Juleaftensdag 1914 døde krigshandlingerne ud på flere afsnit af fronterne mellem tyskere, englændere og franskmænd. Hvad gjorde de menige på trods af deres ledelsers ordrer?

1. Fortsatte med at skyde på hinanden
2. Kravlede ud af skyttegravene og mødtes
- 3, Klædte sig ud i nissetøj

13: Landsdækkende hvid jul er et sjældent fænomen i Danmark og kunne senest opleves i 2010. Hvor mange gange er fænomenet indtruffet siden år 1900?

1. 9 gange
2. Aldrig
3. 35 gange

14: I 1840 blev billedkunstneren Lorenz Frølich den første dansker, der lavede en tegning af Julemanden. Typisk for, hvor inspirationen til de danske juletraditioner kom fra, navngav Frølich sin julemand på et andet sprog end dansk. Hvad kaldte Frølich ham?

1. Der Weihnachtsmann
2. Santa Claus
3. Old Nick

15: Sankt Nikolaus af Myra bliver ofte omtalt som forlæg for Julemanden på grund af de mange gode gerninger, han gjorde i begyndelsen af 300-tallet. Særligt kendte er hans gaver på et bordel. Hvad betalte han for her?

1. Tillæg for særlige ydelser
2. Løsesum for tre unge piger, så de kunne blive anstændigt gift
3. Nissepigekostymer i latex

16: I 1823 udgav den amerikanske forfatter Clement Clarke Moore digtet "A Visit from St. Nicholas", hvori julemanden er en rund, glad mandsling, der flyver i en kane fyldt med gaver. Hvilken trækkraft benytter han her for første gang?

1. Otte flyvende, navngivne rensdyr
2. Et magisk lokomotiv
3. En isbjørn

17: Betydningen af ordet jul er ukendt. Christmas har derimod en klar oprindelig mening. Hvilken?

1. Krist-messe
2. De kristne folkemasser
3. Kristus er vor mester

18: Gløgg, Santa Lucia og halmbukken er alle blevet elementer i den danske jul i 1940'ernes slutning. Hvilket land er de hentet fra?

1. Tyskland
2. Italien
3. Sverige

19: Omkring år 300 blev de kristne forfulgt på Sicilien og skjulte sig derfor i katakomberne, hvor den fromme Lucia smuglede varer ind til dem. Hvad gjorde hun for at kunne se i de mørke gange og samtidig have hænderne fri?

1. Bar en staldlygte med tænderne
2. Bandt lys i en krans i håret
3. Havde et æsel med ildfluer i et glas bundet på halen

20: Matthæusevangeliet beretter om de vise mænd fra Østerland, som besøgte det nyfødte Jesusbarn og tilbad det. I middelalderen blev de til de tre konger Kasper, Melchior og Balthazar, som kom fra hver sin verdensdel. Hvilke verdensdele var det?

1. Nordamerika, Sydamerika og Australien
2. Asien, Afrika og Europa
3. Asien, Australien og Antarktis

Rigtige svar:

1. Lyse som et fyr i tågen
2. At Zwarte Piet er et eksempel på blackfacing
3. At årets juleøl fra Tuborg lanceres
4. Levende lys
5. Juleoratoriet
6. White Christmas
7. Bragte et dementi og tvang bispen til at undskylde
8. Dig
9. Hvid jul
10. Advent er begyndelsen på kirkeåret
11. Den bibelske dommedagsplads Armageddon
12. Kravlede ud af skyttegravene og mødtes
13. 9 gange
14. Der Weihnachtsmann
15. Løsesum for tre unge piger, så de kunne blive anstændigt gift
16. Otte flyvende, navngivne rensdyr
17. Krist-messe
18. Sverige
19. Bandt lys i en krans i håret
20. Asien, Afrika og Europa